Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра геоекології та гідрології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Любомир ЦАРИК
26 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань Е Природничі науки, математика та статистика
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність Е4 Науки про Землю
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма Науки про Землю
(найменування освітньої програми)

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Підготовка кваліфікаційної роботи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Науки про Землю» спеціальності Е4 Науки про Землю галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика.

Розробники:
Ірина Барна, кандидат географічних наук, доцент кафедри геоекології та гідрології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Науки про Землю
2	Спеціальність	Е4 Науки про Землю
3	Галузь знань	Е Природничі науки, математика та статистика
4	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Форма навчання	Денна
6	Статус дисципліни	Обов'язкова
7	Мова навчання	Українська
8	Курс	2
9	Семестр	1
10	Обсяг дисципліни в кредитах	10,0
12	Загальна кількість годин	300
13	Форма підсумкового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма «Підготовка кваліфікаційної роботи» розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту» та нормативних документів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – «Кодексу академічної доброчесності», «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про кваліфікаційні роботи», «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії», «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин», «Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти».

У робочій програмі враховано Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня за спеціальністю 103 Науки про Землю , затверджений наказом Міністерства освіти і науки України № 1453 від 21.11.2019 року.

Головною метою виконання кваліфікаційної роботи є забезпечення оволодіння магістрантами інтегрованою здатністю розв'язувати складні спеціалізовані задачі або практичні проблеми у галузі наук про Землю, що передбачає проведення дослідницько-пошукових дій на основі засвоєних за весь період навчання загальних та професійних компетентностей. Зміст роботи спрямований на забезпечення вільного доступу випускників до працевлаштування, подальшого навчання (на третьому освітньо-науковому рівні PhD) та самостійної наукової діяльності.

Основними завданнями написання кваліфікаційної роботи є:

- поглиблення, систематизація та застосування загальних і фахових компетентностей, здобутих під час вивчення освітніх компонентів ОП;
- формування здатності здійснювати наукові дослідження геосфер та їхніх компонентів, встановлювати закономірності їхньої будови, розвитку й просторово-часової трансформації під впливом природних та антропогенних чинників;
- оволодіння сучасними методами наукових досліджень і експерименту у сфері наук про Землю (зокрема фізичними, хімічними, картографічними, геоінформаційними (ГІС) та дистанційними методами дослідження оболонок Землі);
- розвиток навичок самостійного аналізу наукових джерел, фондових матеріалів та даних моніторингу довкілля, формування обґрунтованих висновків, узагальнень та практичних рекомендацій щодо раціонального природокористування;
- розвиток здатності розробляти та оцінювати природоохоронні заходи, прогнозувати екологічні, технологічні та соціально-економічні наслідки діяльності на об'єктах природокористування.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів таких компетентностей:

ІК. Здатність розв’язувати складні наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень при вивченні геосфер (відповідно до спеціалізації) у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних та в умовах недостатності інформації, невизначеності умов та вимог.

К02. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми.

К08. Розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; сприйняття державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності.

К09. Знання сучасних засад природокористування, взаємодії природи і суспільства із застосуванням раціонального використання природних ресурсів, екологічних аспектів та основ природоохоронного законодавства.

К11. Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів.

К13. Уміння застосовувати наукові знання і практично втілювати їх для розробки та впровадження механізмів геопланування, територіального планування, проведення моніторингу розвитку регіонів, складання стратегічних планів і програм.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

ПР01. Аналізувати особливості природних та антропогенних систем і об'єктів геосфер Землі.

ПР02. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю.

ПР05. Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом.

ПР07. Знати сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності.

ПР09. Розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту, геопланування, здійснювати моніторинг регіонального розвитку, складати плани та програми.

ПР11. Використовувати сучасні методи моделювання та обробки геоінформації при проведенні інноваційної діяльності.

ПР13. Оцінювати еколого-економічний вплив на довкілля при впровадженні інженерних заходів та проектувати природоохоронні заходи.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами написання і публічного захисту кваліфікаційної роботи є вивчення наступних обов'язкових освітніх компонентів та проходження практик: «Філософія науки», «Методика наукових досліджень», «Цифрові технології в освіті та науці: тренінг-курс», «Іноземна мова для академічних цілей», «Тематична картографія», «Глобальні зміни клімату: регіональні прояви», «Механізми природних процесів у біосфері», «Проблеми сучасного суспільства: глобальний та регіональний контекст», «Землелогія», «Стратегія сталого розвитку», «Системний аналіз якості навколишнього середовища», а також проходження «Виробничої практики».

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст навчальної дисципліни

1 семестр (2 кредити ECTS):

1. Вибір та затвердження теми з урахуванням актуальності, новизни, теоретичної значущості, об’єкту, предмету дослідження та наукових інтересів здобувача; закріплення наукового керівника.
2. Розробка плану написання роботи, визначення графіку її підготовки, узгодження з науковим керівником.
3. Добір і вивчення основних літературних джерел, матеріалів інтернет-публікацій, періодичних видань, нормативних документів в межах досліджуваної проблематики; аналіз

тенденцій розвитку науки і інноваційного досвіду; узагальнення фактів і даних, необхідних для написання кваліфікаційної роботи.

2 семестр (4 кредити ECTS):

1. Збір статистичних та інших (польових, картографічних тощо) даних;
2. Робота з літературними і електронними базами даних вітчизняних та закордонних бібліотечних фондів;
3. Аналізування монографічних, періодичних видань та інших джерел інформації з теми наукового дослідження,
4. Оволодіння методикою досліджень, узагальнень та логічного викладу матеріалу;
5. Формування навичок усних публічних виступів (участь у конференціях, захист проміжних результатів практики);
6. Участь у наукових заходах, що проводяться на кафедрі, до якої прикріплений магістрант.
7. Систематизація та узагальнення аналітичного матеріалу у вигляді структурних розділів кваліфікаційної роботи відповідно до її мети, завдань, об'єкта, предмета та дослідницької спрямованості. Підготовка першого, другого розділу кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота може складатися з трьох – чотирьох розділів:

розділ 1 – теоретико-методологічний, що передбачає визначення теоретичних засад дослідження, критичний огляд наукових джерел та обґрунтування методики роботи;

розділ 2 / 2, 3 – аналітичний, що включає комплексну оцінку передумов, умов та чинників, що формують сучасний стан об'єкта дослідження;

розділ 3 / 3, 4 – аналітико-дослідницький, що містить виклад результатів власних досліджень здобувача та їх інтерпретацію.

8. Апробація отриманих результатів на Міжнародних/Всеукраїнських науково-практичних конференціях з публікацією статей і тез у наукових виданнях.
9. Проміжний контроль виконання кваліфікаційної роботи.

3семестр (4 кредити ECTS):

1. Систематизація та узагальнення аналітичного матеріалу у вигляді структурних розділів кваліфікаційної роботи відповідно до її мети, завдань, об'єкта, предмета та дослідницької спрямованості. Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи.
2. Подання кваліфікаційної роботи на рецензування.
3. Апробація отриманих результатів на Міжнародних/Всеукраїнських науково-практичних конференціях, під час публікації статей і тез у наукових виданнях.
4. Врахування змісту рецензії та коригування кваліфікаційної роботи за необхідності.
5. Технічне оформлення та перевірка на плагіат
6. Попередній захист з презентацією ключових результатів.
7. Підготовка та публічний захист перед Екзаменаційною комісією.

5.2 Структура навчальної дисципліни

Етапи підготовки випускної кваліфікаційної роботи	Розподіл годин
1 семестр (2 кредити ECTS)	
1. Вибір та затвердження теми з урахуванням актуальності, новизни, теоретичної значущості, предмету, об'єкту дослідження та наукових інтересів здобувача; закріплення наукового керівника.	10
2. Розробка плану написання роботи, визначення графіку її підготовки, узгодження з науковим керівником.	25

3. Добір і вивчення основних літературних джерел, матеріалів інтернет-публікацій, періодичних видань, нормативних документів в межах досліджуваної проблематики; аналіз тенденцій розвитку науки і інноваційного досвіду; узагальнення фактів і даних, необхідних для написання кваліфікаційної роботи.	25
2 семестр (4 кредити ECTS)	
Збір статистичних та інших (польових, картографічних тощо) даних та їх аналіз.	20
Робота з літературними і електронними базами даних вітчизняних та закордонних бібліотечних фондів.	10
Аналізування монографічних, періодичних видань та інших джерел інформації з теми наукового дослідження.	5
Оволодіння методикою досліджень, узагальнень та логічного викладу матеріал.	5
Формування навичок усних публічних виступів (участь у конференціях, захист проміжних результатів практики).	5
Участь у наукових заходах, що проводяться на кафедрі, до якої прикріплений магістрант.	5
Систематизація та узагальнення аналітичного матеріалу у вигляді структурних розділів кваліфікаційної роботи відповідно до її мети, завдань, об'єкта, предмета та дослідницької спрямованості. Підготовка першого, другого розділу кваліфікаційної роботи.	60
Апробація отриманих результатів на Міжнародних/Всеукраїнських науково-практичних конференціях з публікацією статей і тез у наукових виданнях.	5
Проміжний контроль виконання кваліфікаційної роботи.	5
3 семестр (4 кредити ECTS)	
Систематизація та узагальнення аналітичного матеріалу у вигляді структурних розділів кваліфікаційної роботи відповідно до її мети, завдань, об'єкта, предмета та дослідницької спрямованості. Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи.	30
Подання кваліфікаційної роботи на рецензування.	20
Апробація отриманих результатів на Міжнародних/Всеукраїнських науково-практичних конференціях, під час публікації статей і тез у наукових виданнях.	5
Врахування змісту рецензії та коригування кваліфікаційної роботи за необхідності.	15
Технічне оформлення та перевірка на плагіат	30
Попередній захист з презентацією ключових результатів.	10
Підготовка та публічний захист перед Екзаменаційною комісією.	10
Усього кредитів / годин	**10 / 300**

6. Повноваження учасників атестації

Здобувачі вищої освіти мають право:

- пропонувати власну тему кваліфікаційної роботи з обґрунтуванням її актуальності;
- обирати наукового керівника;
- порушувати питання перед кафедрою про заміну наукового керівника, якщо для цього є вагомі підстави;
- мати повний доступ до всіх інформаційних баз даних та ресурсів ТНПУ імені Володимира Гнатюка, бібліотеки, кафедри тощо.
- отримувати кваліфіковані консультації наукового керівника у процесі підготовки роботи;
- ознайомитися із рецензією на кваліфікаційну роботу до її захисту;
- при виконанні кваліфікаційної роботи формувати власну траєкторію наукового дослідження з можливістю поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- дотримуватись графіка виконання кваліфікаційної роботи, а у випадках його порушення

давати аргументовані пояснення науковому керівнику або завідувачу кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови;

- подавати на перевірку науковому керівнику окремі розділи та кінцевий варіант кваліфікаційної роботи відповідно до календарного плану;
- при виконанні роботи дотримуватися вимог нормативних документів ТНПУ про академічну доброчесність, правил наукової етики, зокрема, недопущення плагіату, фальсифікації результатів тощо;
- нести відповідальність за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення роботи, її відповідність «Положенню про кваліфікаційні роботи», методичним рекомендаціям кафедри щодо виконання кваліфікаційної роботи, нормативним документам;
- пройти перевірку кваліфікаційних робіт на наявність плагіату;
- пройти попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі;
- оформити кваліфікаційну роботу згідно з чинними стандартами та подати її до захисту ЕК;
- аргументовано й тактовно реагувати на зауваження наукового керівника та рецензента, давати обґрунтовані відповіді на запитання членів ЕК і присутніх під час публічного захисту роботи.

Алгоритм дій здобувача під час підготовки кваліфікаційної роботи:

1. Вибір теми, призначення керівника та організаційне оформлення

- **Обрати тему** із тематики, запропонованої кафедрою, або розробити та обґрунтувати власну тему відповідно до актуальних проблем наук про Землю.
- **Написати та подати особисту заяву** на ім'я завідувача випускової кафедри про затвердження теми й призначення наукового керівника.
- **Пройти процедуру затвердження теми** рішенням кафедри та вченою радою географічного факультету в першому семестрі навчання (не пізніше листопада)

(У разі потреби уточнення або зміна теми допускається не пізніше ніж за один місяць до захисту).

- **Отримати від наукового керівника підписане завдання** на кваліфікаційну роботу та узгодити календарний графік підготовки.
- **Скласти робочий план** кваліфікаційної роботи та погодити його з керівником.

2. Робота з науковими джерелами та інформаційною базою

- **Скласти бібліографію** та опрацювати наукову літературу, монографії, посібники, матеріали періодики та автореферати.
- **Використовувати фахові бази даних:** електронний каталог, репозитарій наукової бібліотеки ТНПУ, а також міжнародні наукометричні бази **Scopus** та **Web of Science**.
- **Опрацювати не менше 30 фахових джерел** (переважно за останні 5 років) для теоретичного обґрунтування теми.

3. Збір первинного матеріалу та проведення досліджень

- **Зібрати фактичний та статистичний матеріал** з первинних джерел: органів державного управління та місцевого самоврядування, Держстату, профільних підприємств, екологічних інспекцій та басейнових управлінь водних ресурсів.
- **Застосувати картографічний метод:** зібрати й опрацювати топографічні карти, схеми землекористування та створити спеціальні тематичні картографічні моделі (картосхеми, картограми).
- **Провести польові/лабораторні дослідження** чи тематичні опитування населення / експертні оцінки за обраною проблематикою.

4. Написання та систематизація тексту роботи

- **Сформувати структуру та викласти зміст** відповідно до встановлених вимог:
  - **Вступ (2–3 сторінки):** обґрунтування актуальності, визначення об'єкта, предмета, мети, завдань, методів дослідження, наукової новизни та практичного значення.
  - **Розділ 1 (теоретико-методологічний):** аналіз наукової думки, огляд літератури та розробка алгоритму дослідження.

- **Розділ 2 (аналітичний):** комплексний аналіз природних, екологічних та соціально-економічних чинників.
- **Розділ 3 (аналітико-дослідницький):** виклад власних науково-практичних результатів, розрахунків, оцінка їх достовірності та розробка пропозицій/заходів.
- **Висновки та пропозиції (2–3 сторінки):** лаконічні та доказові підсумки відповідно до поставлених завдань.
- **Список використаних джерел та додатки**.

5. Наукові консультації та апробація результатів

- **Систематично інформувати наукового керівника** про перебіг виконання роботи, подавати чернетки розділів на перевірку та враховувати зауваження.
- **Здійснити апробацію результатів:** виступити з доповіддю на науково-практичних конференціях та/або опублікувати статті й тези у фахових і магістерських збірниках.

6. Технічне оформлення та перевірка на плагіат

- **Оформити текст кваліфікаційної роботи** згідно з ДСТУ 3008-95 (обсяг основної частини 60–70 сторінок, шрифт Times New Roman 14 pt, міжрядковий інтервал 1,5).
- **Оформити список джерел** відповідно до Національного стандарту **ДСТУ 8302:2015**.
- **Пройти перевірку на плагіат** в hệ Moodle ТНПУ (необхідний рівень унікальності тексту — **не менше 80%**; при 50–69% робота направляється на доопрацювання).

7. Попередній захист та отримання рецензій

- Не пізніше ніж за 10 днів до захисту подати переплетений примірник роботи керівникові для отримання письмового відгуку.
- Передати роботу з відгуком керівника рецензентові для отримання зовнішньої рецензії.
- **Пройти попередній захист** на засіданні випускової кафедри (призначається не пізніше ніж за 1 місяць до основного захисту) та отримати офіційний допуск до атестації.

8. Підготовка та публічний захист перед Екзаменаційною комісією

- **Підготувати виступ/доповідь** тривалістю до 7 хвилин (приблизно 4–5 сторінок тексту).
- **Розробити мультимедійну презентацію** (12–15 слайдів у PowerPoint або Canva) з науковим стилем оформлення, графіками, діаграмами та картами.
- **Подати й зареєструвати** кваліфікаційну роботу разом із супровідними документами (завдання, графік, відгук, рецензія, довідка про плагіат) у деканат для Екзаменаційної комісії.
- **Взяти участь у публічному захисті:** виголосити доповідь, відповісти на запитання Голови та членів ЕК, дати аргументовані відповіді на критичні зауваження рецензента.

Науковий керівник роботи має право:

- пропонувати теми наукових робіт відповідно до власних наукових інтересів;
- знайомитись із рецензією на кваліфікаційну роботу здобувача до її захисту (рецензент кваліфікаційної роботи не повинен бути співробітником випускової кафедри);
- брати участь у відкритому засіданні ЕК, на якому відбувається публічний захист кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник зобов’язаний:

- надавати допомогу здобувачу вищої освіти у виборі й обґрунтуванні теми, складанні плану та визначенні етапів виконання роботи;
- надавати рекомендації щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань за темою кваліфікаційної роботи:
- здійснювати загальне керівництво кваліфікаційною роботою, консультувати здобувача з питань його наукового дослідження та нести відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру; у випадку невиконання здобувачем вищої освіти його рекомендацій щодо виправлення таких помилок зазначити це у відгуку;
- стежити за дотриманням здобувачем принципів академічної доброчесності, контролювати наявність запозичень у роботі та правильність оформлення цитувань;
- інформувати на засіданні кафедри про виконання здобувачем календарного плану завдань;
- надати аргументований письмовий відгук про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти

з висновком щодо можливості її публічного захисту;

- надавати консультативну допомогу здобувачу вищої освіти в підготовці до захисту кваліфікаційної роботи;
- науковими керівниками кваліфікаційної роботи призначаються, як правило, науково-педагогічні працівники, які мають вчене звання доцента або професора.

Завідувачу кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови належить:

- затвердити завдання на кваліфікаційні роботи здобувачів;
- забезпечити методичну та інформаційну базу атестації здобувачів;
- створити необхідні умови для виконання кваліфікаційних робіт у приміщеннях кафедри, університету;
- контролювати виконання графіка проведення консультацій викладачами кафедри;
- розглядати на засіданнях кафедри стан виконання здобувачами кваліфікаційних робіт, керівництво якими здійснюють викладачі кафедри;
- розглядати та приймати рішення відносно спірних питань між керівником роботи та здобувачем;
- контролювати об'єктивність оцінювання кваліфікаційних робіт;
- організовувати оприлюднення кваліфікаційних робіт на офіційному сайті університету або у репозиторії.

Рецензенту кваліфікаційної роботи необхідно:

- вчасно отримати від студента кваліфікаційну роботу на рецензування;
- критично проаналізувати зміст кваліфікаційної роботи на відповідність спеціальності та освітньо-професійній програмі;
- звернути увагу на актуальність роботи, наукову новизну і практичну значущість;
- оцінити структуру та логіку викладу матеріалу, перевірити відповідність поставлених завдань отриманим результатам дослідження;
- оцінити рівень використання сучасних джерел, наукових теорій, методологій, цифрових інструментів;
- виявити сильні сторони роботи і окреслити її можливі недоліки чи неточності;
- дати оцінку можливостям впровадження результатів дослідження у освітню практику / професійну діяльність;
- скласти критичний письмовий відгук, запропонувати рекомендації щодо можливого покращення наукової роботи, узагальнити, чому кваліфікаційна робота може бути рекомендована до захисту (рецензія не повинна дублювати відгук наукового керівника).

До рецензування можуть бути залучені НПП ТНПУ імені Володимира Гнатюка та інших ЗВО із науковими ступенями, вченими званнями та науковими інтересами, що відповідають темі кваліфікаційної роботи. З метою забезпечення якості ОП рецензентами кваліфікаційних робіт можуть також виступати стейкхолдери та роботодавці.

Форми та методи навчання

Форми навчання: консультації (індивідуальні та групові); самостійна робота здобувачів освіти; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ; публічний захист; науково-дослідна робота студентів.

Методи навчання: словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, інструктаж; наочні методи: демонстрація, ілюстрація, використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів; практичні методи: розв'язування ситуаційних завдань; проблемно-пошукові методи: проблемний виклад, евристична бесіда, дослідницький метод; інтерактивні методи: мозковий штурм, робота в малих групах, кейс-метод, дебати, круглий стіл; метод аналізу конкретних ситуацій (case study); інформаційно-комунікаційні методи із застосуванням цифрових технологій.

7. Публічний захист кваліфікаційної роботи

Публічний захист кваліфікаційної роботи відбувається у два етапи: перший – на засіданні кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови (результати фіксуються відповідними протоколами засідання кафедри), другий – захист на засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК).

Попередній захист кваліфікаційної роботи здійснюється з метою визначення ступеня готовності, якості роботи, рівня підготовки здобувача вищої освіти до захисту, знання досліджуваних проблем у роботі. Попередній захист призначається завідувачем кафедри, як правило, не пізніше, ніж за місяць до основного захисту на засіданні ЕК.

Процедура попереднього захисту визначається кафедрою і передбачає усний виступ здобувача вищої освіти; відповіді на питання викладачів кафедри за темою дослідження. На попередньому захисті здобувачу вищої освіти може бути рекомендовано доопрацювати роботу, виправити помилки, краще підготуватися до основного захисту тощо.

У випадках порушення термінів подання роботи або недостатнього рівня її готовності кафедра може рекомендувати не допускати здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи, що є підставою для його відрахування з університету.

Публічний захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК. В умовах, коли можливості фізичного відвідування приміщень університету здобувачами обмежені або відсутні, традиційні інструменти атестації не можуть бути застосовані з причин непереборної сили (воєнні дії, природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини), захист кваліфікаційної роботи відбувається із застосуванням дистанційних технологій навчання та обов'язковою цифровою відеофіксацією процесу атестації засобами відеоконференції, або, в окремих випадках, за допомогою фотофіксації й аудіозапису. Відеозаписи зберігають у хмарному середовищі або на фізичних носіях інформації впродовж 5 років; видалення інформації зі сховища здійснюється автоматично після закінчення строку її зберігання.

Регламент публічного захисту кваліфікаційних робіт включає:

- Оголошення головою ЕК інформації про кваліфікаційну роботу, подану до захисту: прізвища, імені та по батькові здобувача вищої освіти, теми роботи та прізвища, імені та по батькові наукового керівника.
- Доповідь здобувача вищої освіти (10-15 хвилин) у довільній формі про основні результати наукового дослідження, у якій доречно обґрунтувати актуальність теми роботи, основні результати аналізу об'єкта дослідження, пропозиції та рекомендації, які випливають із проведеного дослідження. При цьому можуть використовуватися різні форми візуалізації доповіді (мультимедійні презентації, аудіо- , відеозаписи тощо).
- Відповіді на запитання Голови і членів ЕК.
- Оголошення головою ЕК відгуку наукового керівника і рецензії на кваліфікаційну роботу здобувача.

На публічному захисті кваліфікаційної роботи кожен член ЕК оцінює якість кваліфікаційної роботи та її захист за 100-бальною шкалою згідно з критеріями оцінювання. Після закінчення захисту на закритому засіданні ЕК підраховується середній бал оцінок членів ЕК, який переводиться у шкалу ЄКТС та вноситься до протоколу.

Рішення ЕК про оцінку результатів публічного захисту кваліфікаційних робіт голова ЕК оголошує здобувачам вищої освіти у день захисту. Здобувачам вищої освіти, які успішно захистили кваліфікаційну роботу, рішенням екзаменаційної комісії присвоюється освітній ступінь (бакалавр або магістр) та присвоюється кваліфікація.

Якщо захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ЕК визначає, чи може здобувач подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену кафедрою англійської філології та методики навчання англійської мови.

8. Критерії та порядок оцінювання кваліфікаційної роботи. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Рівень виконання здобувачем кваліфікаційної роботи	Рівень презентації результатів дослідження (доповідь здобувача)	Рівень ведення публічної дискусії (відповіді на запитання Голови і членів ЕК)	Сума
60	20	20	100

Шкала оцінювання (національна та ЄКТС)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
85 - 89	B	добре
75 - 84	C	
65 - 74	D	задовільно
60 – 64	E	
35 – 59	FX	незадовільно, з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно, зобов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання рівня виконання здобувачем кваліфікаційної роботи

***«Відмінно» (54-60 балів)*:** робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, містить елементи наукової новизни, глибокий аналіз джерел, власні обґрунтовані пропозиції та грамотне оформлення. Результати пройшли апробацію на науково-практичних конференціях і висвітлені у наукових публікаціях. Під час захисту здобувач володіє культурою наукової презентації, чітко викладає сутність дослідження та аргументовано відповідає на всі додаткові запитання за наявності позитивних відгуку й рецензії.

«Добре» (45-53 балів): тему роботи розкрито, однак наявні окремі недоліки непринципового характеру (наприклад, поверховий аналіз літератури у теоретичному розділі, не повною мірою розкриті елементи новизни чи практичні рекомендації, поодинокі зауваження щодо оформлення). Результати апробовані, проте під час захисту здобувач не зміг аргументовано відповісти на всі додаткові запитання членів ЕК.

«Задовільно» (37-44 балів): тема розкрита поверхово, мета та завдання сформульовані нечітко і не повністю відповідають змісту, у теоретичному розділі відсутній критичний аналіз підходів, переважає описовий характер. Наявні суттєві зауваження щодо обґрунтованості висновків, відбору ілюстративного матеріалу чи оформлення. Під час захисту здобувач виклав сутність дослідження, але не зміг дати чітких відповідей на поставлені запитання.

«Незадовільно» (менше 36 балів): тема розкрита поверхово і містить принципові недоліки: розділи логічно не пов'язані між собою, відсутній критичний огляд джерел, аналіз виконано без системності та глибини, а висновки необґрунтовані. Результати не пройшли апробації, доповідь прочитана за готовим текстом, а відповіді на запитання членів ЕК є неточними або відсутні.

Рівень презентації результатів дослідження (доповідь здобувача)

«Відмінно» (18-20 балів). Виступ здобувача характеризується повнотою та послідовністю викладення основних положень кваліфікаційної роботи, логічною структурою доповіді, чітким виокремленням ключових аспектів дослідження. Доповідач демонструє глибоке розуміння матеріалу, всебічні, систематизовані знання в межах обраного напряму дослідження, вільно оперує специфічною науково-методичною термінологією та науковими концептами, коректно наводить приклади й порівняння, аргументовано доводить до слухачів новизну, практичну значущість

дослідження, обґрунтовані висновки і пропозиції, що випливають з поставлених завдань. Здобувачу притаманні впевнене володіння матеріалом, спокійна та переконлива манера викладення результатів дослідження, чітке, грамотне, виразне, лаконічне мовлення, відсутність зайвих деталей, що перешкоджають системному баченню досліджуваної проблематики. Доповідь здобувача супроводжується сучасними засобами візуалізації, якісним оформленням слайдів презентації, які є лаконічними і повністю відповідають змісту дослідження. Дотримано регламент часу.

«Добре» (15-17 балів). Виступ здобувача характеризується повнотою та послідовністю викладення основних положень кваліфікаційної роботи, проте деякі аспекти дослідження залишаються поза увагою. Структура доповіді в цілому логічна, але не завжди чітко окреслено переходи між частинами виступу. Доповідач демонструє повне розуміння матеріалу, теоретичні знання в межах обраного напряму дослідження, оперує в достатній мірі специфічною науково-методичною термінологією та науковими концептами, коректно наводить приклади й порівняння, аргументовано доводить до слухачів новизну, практичну значущість дослідження, висновки і пропозиції, що випливають з поставлених завдань. Аргументи під час доповіді здебільшого переконливі, проте не завжди продемонстровано здатність до глибокого критичного аналізу. Науковий стиль мовлення дотримано. Демонстраційний матеріал використано адекватно, слайди презентації виконані якісно, змістовно, лаконічно, однак іноді перевантажені зайвою інформацією. Регламент в цілому витримано.

«Задовільно» (12-14 балів. Виступ здобувача характеризується неповним викладенням основних положень кваліфікаційної роботи, деякі важливі компоненти роботи (методи дослідження, новизна, практична значущість тощо) залишаються не висвітленими. Структура виступу нечітка, логічні переходи між частинами доповіді є слабкими або відсутні. Аргументація під час виступу поверхова, доповідач демонструє недостатнє розуміння матеріалу, частково оперує специфічною науково-методичною термінологією та науковими концептами, наводить приклади й порівняння, робить при цьому багато помилок, не вміє довести до слухачів новизну, практичну значущість дослідження, висновки і пропозиції, що випливають з поставлених завдань. Недостатня ясність викладу, відсутня впевненість. Демонстраційний матеріал використано формально, наочність не посилює ефект системного сприйняття запропонованої інформації та містить технічні та змістові недоліки. Регламент порушується (тривалість доповіді перевищує встановлений час або доповідь є надто короткою).

«Незадовільно» (11 балів і менше). Виступ здобувача характеризується відсутністю логічної побудови, некоректним викладенням основних положень кваліфікаційної роботи, які не розкривають тему, мету, завдання дослідження. Аргументи під час доповіді відсутні, матеріал висвітлено формально, без розуміння змістового наповнення. Доповідач демонструє повне незнання матеріалу, не вміє оперувати специфічною науково-методичною термінологією та науковими концептами, наводити приклади й порівняння, окреслювати новизну і практичну значущість дослідження, висновки і пропозиції, що випливають з поставлених завдань. Простежується недотримання наукового стилю під час виступу, значні труднощі у викладі результатів дослідження. Демонстраційний матеріал відсутній або нерелевантний темі кваліфікаційної роботи. Регламент доповіді не витримано.

Рівень ведення публічної дискусії (відповіді на запитання Голови і членів ЕК)

Відмінно (18-20 балів). Відповіді здобувача повні, чіткі, глибокі, логічні, обґрунтовані, із демонстрацією всебічних, системних знань, розуміння основних положень дослідження та переконливою аргументацією з посиланням на теоретичні положення, наукові концепти, сучасні науково-методичні джерела, інноваційні технології і власний досвід. Здобувач під час відповідей демонструє вільне володіння матеріалом і науково-понятійним апаратом, здатність до інтегрування, уніфікації знань, аналітичного мислення, критичного аналізу, порівняння та узагальнення; відповідає впевнено, без тривалих пауз, уникаючи суперечностей; у разі складних запитань надає логічно вибудовані, обґрунтовані відповіді; проявляє високий рівень професійної культури та комунікативної компетентності в контексті дотримання етики наукової дискусії без емоційних перевантажень.

Добре (15-17 балів). Відповіді здобувача змістовні, логічні, здебільшого розгорнуті, із демонстрацією базових знань, розуміння основних положень дослідження та доречною аргументацією з посиланням на теоретичні положення, наукові концепти, сучасні науково-методичні джерела та власний досвід. Здобувач під час відповідей демонструє володіння матеріалом і науково-понятійним апаратом, здатність до критичного аналізу, порівняння та узагальнення; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; відповідає впевнено, але іноді з незначними паузами, в деяких випадках відповіді занадто узагальнені, не до кінця деталізовані, або потребують незначних уточнень; проявляє достатній рівень професійної культури та комунікативної компетентності в контексті дотримання етики наукової дискусії.

«Задовільно» (12-14 балів). Відповіді здобувача обмежені за змістом і не завжди логічні: здобувач висвітлює лише загальне уявлення про проблему, уникаючи деталізації. Відповіді не підкріплені переконливими аргументами або прикладами з власного дослідження. Здобувач демонструє середній рівень володіння теоретико-методичним матеріалом, вміє частково наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; користується науково-понятійним апаратом не в повній мірі, що свідчить про неповне опанування наукової бази; проявляє недостатній рівень професійної культури та комунікативної компетентності в контексті дотримання етики наукової дискусії, у відповідях помітна невпевненість.

«Незадовільно» (11 балів і менше). Здобувач не може дати змістовної, послідовної, аргументованої відповіді на більшість запитань, часто його твердження хаотичні та логічно не пов'язані. Демонструється повна відсутність володіння базовим науково-методичним матеріалом, науково-понятійним апаратом та ключовими положеннями дослідження. Здобувач проявляє низький рівень професійної культури та комунікативної компетентності, етика наукової дискусії не дотримується.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Відповідно до «Положення про кваліфікаційну роботу в ТНПУ», якщо захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ЕК визначає, чи може здобувач подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов`язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою. Здобувачам вищої освіти, які не захищали кваліфікаційну роботу з поважної причини (підтвердженої документально), наказом ректора може бути продовжено термін навчання з можливістю захисту кваліфікаційної роботи до закінчення терміну роботи екзаменаційної комісії. У випадку виникнення конфліктних ситуацій, керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

9. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність є фундаментальною сукупністю етичних принципів і нормативно-правових правил, що визначають поведінку учасників освітнього процесу в контексті навчання, викладання та наукової (творчої) діяльності. Її метою є забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, що є критично важливим для якості освіти та розвитку науки.

Політика академічної доброчесності визначає принципи, правила та процедури забезпечення академічної доброчесності під час виконання, попереднього розгляду та захисту кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти. Політика є обов'язковою для здобувачів освіти, наукових керівників, рецензентів, членів екзаменаційної комісії, а також працівників підрозділів, які супроводжують освітній процес і зберігання робіт.

Основні принципи академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи: оригінальність і авторство (текст, ідеї, дані, ілюстрації, таблиці, схеми, інфографіка, представлені у роботі, мають бути створені самим здобувачем або відтворені з коректним посиланням); достовірність даних (усі результати, емпіричні дані, опитування, експерименти та статистика подаються чесно, без фальсифікацій і фабрикацій); прозорість методології (методи, інструменти дослідження описуються в повному обсязі, що забезпечує відтворюваність); коректне цитування (кожне запозичення супроводжується посиланням відповідно до встановлених вимог);

відповідальність (здобувач несе персональну відповідальність за зміст і доброчесність роботи, науковий керівник – за належний науковий супровід та превенцію порушень).

До порушень академічної доброчесності належать (але не обмежуються): плагіат (привласнення чужих текстів, ідей, структур, ілюстрацій, таблиць чи будь-яких результатів без належного посилання); самоплагіат (повторне використання власних раніше опублікованих/захищених матеріалів без посилання та/або без погодження з керівником і кафедрою (зокрема, повторне подання значних фрагментів своїх робіт); фабрикація (вигадування даних, джерел, цитат, результатів, рецензій); фальсифікація (спотворення даних, маніпуляції зі статистикою, підміна результатів, «підчищення» вибірки); недобросовісна співучасть/«контрактне письмо»: виконання роботи іншими особами, передача/отримання роботи третім сторонам, використання робіт однокурсників); прихований конфлікт інтересів (замовчування обставин, які можуть впливати на об'єктивність (спільні публікації з рецензентом тощо); неправомірне використання ШІ-інструментів (генерування змісту без позначення та верифікації, створення або підробка даних за допомогою ШІ).

Використання джерел та інструментів (у тому числі ШІ):

1. Усі використані джерела мають бути належно цитовані; списки літературних джерел оформлюються відповідно до встановлених вимог.
2. Електронні ресурси: допустиме використання наукових баз даних, електронних бібліотек, репозитаріїв, програмного забезпечення для аналізу даних/мови за умови належного посилання.
3. Генеративний ШІ: дозволяється як допоміжний інструмент (чернеткові формулювання, мозковий штурм, стилістичні підказки, технічна вичитка, переклад для орієнтування тощо) за умов: вказано факт і межі використання у вступі кваліфікаційної роботи із зазначенням використаного інструменту, версії/дати звернення та характеру допомоги; здобувач перевіряє точність фактів, джерел і посилань, а також переписує текст власними словами; ШІ не використовується для генерування/підробки даних, фальсифікації джерел, написання завершених розділів без авторського доопрацювання чи автоматичного створення таблиць/ілюстрацій із помилковим змістом; ШІ-інструменти не є співавторами і не включаються до бібліографії; за потреби наводиться окрема примітка про інструменти.

Відповідальність здобувачів вищої освіти за академічну недоброчесність під час виконання кваліфікаційної роботи.

Відповідно до «Положення про запобігання та виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти ТНПУ імені Володимира Гнатюка» низький відсоток оригінальності робіт здобувачів вищої освіти є підставою щодо прийняття Комісією рішення про недопущення до захисту та відправку матеріалів на доопрацювання або видачу нового варіанта завдання/теми.

10. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до написання магістерських робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності 103 Науки про Землю. Укладачі: І. Барна, Б. Заблоцький, П. Дем'янчук. 2-ге вид., перероб. і допов. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. 48 с.
2. Підручники, посібники фахового спрямування.
3. Електронні (цифрові) освітні ресурси.

11. Рекомендована література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. Монографія. Заа заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Антисуржик: навч. посіб. За ред. О. Сербенська. 3-тє вид., допов. і перероб. Львів: Апріорі, 2019. 302 с.
3. Важинський С., Щербак Т. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

4. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.

5. Методичні рекомендації до написання магістерських робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності 103 Науки про Землю. Укладачі : Барна І., Заблоцький Б., Дем'янчук П. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. 48 с.

6. Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015. «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL : https://drive.google.com/file/d/1FCoiPjgSlCBQz_Q9PDu1p4a-Dp_QG2Ry/view

7. Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

8. Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти Тернопільського національного університету імені В. Гнатюка.

9. Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

10. Положення про кваліфікаційні роботи ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

11. Положення про організацію освітнього процесу в ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

12. Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

13. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

14. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності: затверджено Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовт. 2019 р., Протокол № 11. Київ : НАЗЯВО, 2019. 24 с.

15. Федорченко Ю. Протидія академічній недоброчесності в лещатах когнітивного дисонансу. *Освітня політика.* Портал громадських експертів. 2024. URL : http://education-ua.org/ua/articles/1155-protidiya-akademichnij-nedobrochesnosti-v-leshchatakh-kognitivnogo-disonansu

12. Інформаційні Інтернет-ресурси

1. Scopus. Elsevier. Наукова бібліографічна та реферативна база даних.
2. Web of Science Core Collection. Clarivate. Міжнародна наукометрична база даних, що охоплює, зокрема, мовознавство, літературознавство та інші галузі гуманітарних наук.
3. Google Scholar. Пошукова система для наукової літератури та академічних публікацій.
4. Crossref. Реєстр наукових публікацій та DOI. Використовується для перевірки бібліографічних даних і цифрових ідентифікаторів наукових праць.
5. Directory of Open Access Journals (DOAJ). Міжнародний каталог журналів відкритого доступу.
6. JSTOR. Цифрова бібліотека наукових журналів, книг та інших академічних матеріалів, зокрема з гуманітарних дисциплін.